

עוד כתב החינוך והרב מהר"ם חאגיז:

ה. ולכן לא נברא כך האיש הישראלי, רק נצטוו להשלים תיקון גופו ע"י האדם, להורות דכמו שלימות צורת גופו נשלם ע"י האדם כן שלימות צורת נפשו הוא ע"י האדם בבחירתו...
ולפ"ז להיות הפשט זה במקרא קרוב לפשוטו, א"כ הוה ג"כ כטעם המפורש בתורה, ואפשר הטעם הזה מעכב וצריך לכוונו בעת קיום המצוה...

המקובלים הראשונים כתבו טעם למצוה הזאת:

1. שנצטוינו לחתוך העור העב, ובעור הרך לפרעו עד העטרה, להיות בעור העב יש ג' גלדים והם נגד ג' קליפות הטמאות, אשר כל חיות הדברים הטמאים והאסורים עפ"י התורה הוא מג' קליפות הללו והם צריכים כרייה וביטול לגמרי... והעור הד' הוא נגד קליפת נוגה אשר היא מצרנית בין הקדושה להקליפה... כי כל הדברים העולמיים המותרים בעוה"ז חיותם מקליפות נוגה... ועבור זה נצטוינו לפרוע העור הד' הרך ולהטותו אל העטרה, הבן הענין:

(יצא לנו לפי"ז, בכלל המצוה הזאת לפרוש את עצמו מכל הדברים האסורים לגמרי עפ"י התורה, וגם לקדש את עצמו במותר שלא להנות ממותר העולם רק עפ"י ההכרח המצטרך לתורה ולעבודה, דהיינו שילך בכח האכילה היא לעבוד את השי"ת)

(מתוך הסה"ק 'דרך פיקודי' מצוה ב' חלק המחשבה)

ברית מילה כהלכתה

המכון המקצועי הראשון להכשרת מוהלים

בראשות המוהל מומחה

הרב יחזקאל קיין

ת.ד. 9339 בית שמש

תפילה לאבי הבן

יְהי רָצוֹן מִלְפָּנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ הַבּוֹחֵר בְּאַבְרָהָם אוֹהֵבוֹ וּבְזָרְעוֹ אַחֲרָיו, שֶׁתְּמַשֵּׁךְ חוֹט שֶׁל חֶסֶד עַל בְּנֵי זֶה לְהִיּוֹת חֲזָק וּבְרִיא כְּדֵי לְהַכְנִיסוֹ לְבְרִית מִצְוֹת מִיְלָה בְּזַמְנוֹ, וְתִזְכֶּה אוֹתוֹ לְהִיּוֹת נְמוּל כְּהִנֵּן וּכְשׁוֹרָה וּבְכַוְנָה הָרְאוּיָה, וְתִהְיֶה חֲשׂוֹבָה וּמְרֻצָּה מִצְוֵה זוֹ לְפָנֶיךָ כְּקָרְבָן עַל מִזְבִּיחֶךָ וּכְעַקְדַת יִצְחָק, וְלֹא יִסְתַּכֵּן חֵם וְשָׁלוֹם מִחַמַּת הַמִּיְלָה. וְתִשְׁלַח רְפוּאָה וְחַיִּים לְיֶלֶד וּלְאִמּוֹ כְּרְפוּאָת יִחְזַקְיָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה מִחֲלוֹ וּכְמִרְיָם הַנְּבִיאָה מִצְרַעְתָּהּ וּכְנַעֲמָן מִצְרַעְתּוֹ וּכְמִי מָרָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבְּנוֹ וּכְמִי יְרִיחוֹ עַל יְדֵי אֱלִישֶׁעַ. וּכְשֶׁם שֵׁיפְנִים לְבְרִית בֵּן תִּזְכְּנוּ לְגַדְלוֹ וְלְהַכְנִיסוֹ לְתוֹרַתְךָ וְלַעֲבוּדְתְךָ, וּקְדֵשׁ שְׁמֶךָ עָלָיו עַד כִּי יֵרְאוּ כָּל בָּשָׂר כִּי שֵׁם יי נִקְרָא עָלָיו וְיֵרְאוּ מִמֶּנּוּ. וְתִהְיֶה עִם פִּיו בְּעַת הַטִּיפּוֹ וְעִם יְדָיו בְּעַת מַעֲבָדָיו, וְיִהְיוּ פָּנָיו מִצְהִיבוֹת וְקוֹמָתוֹ נָאָה וְאֵימָתוֹ מוֹשֵׁלֶת עַל הַבְּרִיּוֹת, וְיִהְיֶה אֱהוּב לְמַעַלָּה וְנִחְמָד לְמַטָּה, וְנוֹכַח לְרֵאוֹת בְּשִׁמְחָתוֹ וּבְשִׁמְחַת בְּנֵי בָּנוֹ שִׁיְהִיו עוֹסְקִים בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת וְשָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל.

(שרכיט הוהב)

לְשֵׁם יְחִוּד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנִיתָהּ בְּדַחֲלֵינוּ וְיַחֲזִיקֵנוּ לְיַחַד שֵׁם יי"ה בּו"ה בְּיַחְוָדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל, הִנֵּה אֲנִכִּי בָּא לְקַיֵּם מִצְוֹת עֲשֵׂה וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוּל בָּשָׂר עֲרַלְתּוֹ. לְתַקֵּן אֶת שְׂרָשָׁה בְּמָקוֹם עֲלוּזוֹ. וְהִרְיֵנִי מוֹסֵר בְּנֵי לְמוֹהֵל וְאֲנִי מִמֶּנָּה אוֹתוֹ שְׁלִיחַ גְּמוּרָה, שְׁיִמוּל אֶת בְּנֵי כְּדַת מַה לַעֲשׂוֹת.

(מהחיד"א-עבודת הקודש)

תפילה לאם

יְהִי רְצוֹן מְלַפְנֶיךָ, כְּשֵׁם שֶׁהוּא רְצוֹן עֲכָשׁוֹ, שְׂאִין
בוֹ לֹא חֲטָא וְלֹא עָוֹן, כִּי יְהִי תָמִיד לְפָנֶיךָ,
שְׂלֵא יִפְגּוּם בְּרִיתוֹ, שְׂאֵל תְּבִיאֵהוּ לְיַד נְסִיוֹן וְלֹא
לְיַד בְּזִיוֹן, וְיְהִי בְּרִיא אוֹלָם לְעַבֹדְתֶךָ, וְתָמִיד
תִּתְּהִי נֶגֶד פְּנֵי יְרֵאתֶךָ. וְלֹא יִסּוּר דַּעְתוֹ וְרְצוֹנוֹ
מִלְמוּד תּוֹרַתְךָ וּבַעֲשִׂית מִצְוֹתֶיךָ, וְיְהִי כֵן עִמָּךְ
עַד יוֹם מוֹתוֹ. וְתִזְמֵן לוֹ פְּרֻנְסָתוֹ מִיָּדְךָ, וְאֵל תְּבִיאֵהוּ
לְיַד מִתְנַת בְּשׂוֹר וְדָם, דְּזָהוּ מָסַךְ מִבְּדִיל שְׂלֵא יוּכַל
לְעַבְדְּךָ בְּהִיוֹתוֹ מְכַסֶּה בּוֹשָׁה וּכְלָמָה לְצַפּוֹת מִיָּד
בְּשׂוֹר וְדָם, נָבֵל וְקַפְדָן וּמִתְנַתוֹ מוֹעֵט, זַעִיר שֵׁם זַעִיר
שָׁם. וְכִיּוֹן שְׂמַצְפָּה לְאַחֲרִים, חֲכָמָתוֹ נִסְרַחַת וְנִפְשׁוֹ
עָלָיו נַעֲצָבַת וּבִשְׂרוֹ עָלָיו יִכָּאֵב. לֹא בֵן הַמְּקַבֵּל מִיָּדְךָ
הַטּוֹבָה הַפְּתוּחָה וְהַרְחֵבָה וְהַמְּלֵאָה. וְלֹא יִצְטַרְךָ
מִן הַבְּרִיּוֹת עַד יוֹם מוֹתוֹ. וּכְשִׁיזְכֶּה לְזַקְנָה, יְהִי רְצוֹן
שְׂלֵא יָבוֹאוּ עָלָיו יִסּוּרִין, לֹא כְּבָדִים וְלֹא קָלִים, וְלֹא
יֵאָרַע לוֹ חֲלָאִים בְּחַיָּו, וְתִצְלִיֵהוּ מִכָּל פְּגָעִים וּמְקָרִים
רָעִים, כִּדִּי שְׂתָמִיד יְהִי מוֹכֵן לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ, וְאֵל
יָבוֹא לְיַד שׁוֹם מְכַשׁוֹל דְּבַר בְּעוֹלָם, לֹא בְּדַבְרֵי תוֹרָה
וְלֹא בְּדַבְרֵי צָרְכָיו, וְלֹא יִפֹּל בּוֹ מוֹם מִחֲמַת חוּלֵי אוֹ
מִכָּה, וְתִגְיַעֵהוּ לְזַקְנָה כְּבָנִים וּבְנֹת, שִׁירָאָה בְּחַפְתָּן
עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּמִצְוֹת, וְלֹא תִתְּהִי מִיתָתוֹ מִחֲלֵי כְּבֵד
וּמְשָׁנָה, וְיָבוֹא אֵל הַקָּבֵר שְׁלָם בְּכָל אַבְרָיו. אָמֵן:

(שבת מוסר)

טעמי המילה

העיקר בידינו להלכה מצות עשה דאורייתא צריכא כוונה:

א. והוא שצריכין לכוין בעשותה: "הנני מכוין בעשיה הזאת לקיים מצות בוראינו כאשר ציונו בתורה ונמלתם את בשר ערלתכם"... מהראוי להחמיר בשל תורה דבעינן כוונת שניהם [האב והמוהל] דייקא. והנה כבר כתבנו דמצוה שהטעם מפורש בתורה צריך לכוין גם הטעם... רק הטעם המפורש בתורה מעכב אם אינו מכוין

וזה הטעם שכתב החינוך:

ב. שצונו השי"ת לרשום אותנו במקום אבר המוליד (כל קומת האדם) שאנחנו עבדיו מיוחדים לו יותר מכל אומה ולשון כמו המלך הרושם את עבדיו למען יזכירו ויכירו וידעו שהם עבדיו.

והעמיק בזה ביותר הרב המהר"ם חאגיז בקצת שינוי והוא:

ג. שהמצוה הזאת הוא דמיון אות וכריתת ברית בין שני אוהבים לבל תשכח אהבתם ולבל יפרדו.

והנה לדעתי הטעמים הללו מעכבין וצריך האב והמוהל לכוין...

(וג"כ בכלל המצוה הזאת ולא תלכו בחוקות הגוים, היינו כמו שאנחנו רשומים בבשרינו ביחוד מכל העמים להיותינו ניכרים בין שאר האומות, כן מחויבים אנחנו להיותנו רשומים ומיוחדים בבגדינו ומלבושינו ובדיבורינו ומנהגינו, הן הענין, וכ"ז מחויב האדם להתבונן בעסקו במצוה הזאת אם הוא שלם בכל אלה... ולפי מה שהעמיק בטעם הרב מהר"ם חאגיז שהוא כריתת ברית בין שני אוהבים, הנה זה כל האדם כל ימי חייו בזכרו בכריתת החתום בבשרינו יזכור במצות אהבת השי"ת שהוא לאות ברית בינינו לבל תפרד אהבתנו ממנו ית"ש... עוד בכלל המצוה הזאת להיות נשמר מעריות ומביאות אסורות, ולקדש את עצמו במותר לו רק להשתמש במצות כי הנה הוא חותם המלך)

ד. באתי לעורר בענין המצוה הזאת שנצטוו בה אברהם אבינו בראשונה והוא היה ראש החוקרים והפלוסופים, אמר לו השי"ת התהלך לפניי והיה תמים, עשה המצוה כאשר צוך ד' אלקיך וזה הוא הצלחת נפשך ורוחך ונשמתך מבלי הביט אל חקירה בשכל המוגבל בחומר...

(יצא לנו מזה בעסוק האדם במצוה הזאת... והיא מנגדת לשכל האנושי המוגבל בחומר, להיות השכל החומרי מתמיה למה יברא השי"ת בריאה לבטלה ויצוה להסירה... בכלל זה להיות תמים עמו ית' בכל ענייני תורתו ובמצותיו ובכל ענייני העולם ולהאמין כי הוא היודע בטוב לנו, הוא האל הטוב והמטיב לנו ועשית מצותיו ית' בעשיית הגשמיות וחקר דיני מצותיו כשור ובור ומבעה והבער הוא הצלחת נפשינו, היפך סברת החוקרים אשר עילה מצאו בשכל החומרי לומר שעיקר הצלחת הנפש חקור על הגלגלים והככבים וכיוצא...)